

VERSENYTANÁCS

Vj-97/2008/4.

A Gazdasági Versenyhivatal versenytanácsa az **AEGON Magyarország Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár** (Budapest) kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként érintett **UNIQA és Egyesült Közszolgálati Nyugdíjpénztár** (Budapest) - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t.

A versenytanács engedélyezi az UNIQA és Egyesült Közszolgálati Nyugdíjpénztárnak az AEGON Magyarország Önkéntes és Magánnyugdíjpénztárba való beolvadásával létrejövő összefonódást.

A határozat felülvizsgálata a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhető a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I. A kérelmezett tranzakció

1. Az AEGON Magyarország Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár (a továbbiakban: AEGON) és az UNIQA és Egyesült Közszolgálati Nyugdíjpénztár (a továbbiakban: UNIQA) 2008. június 27-én tartott közgyűlései úgy határoztak, hogy az UNIQA 2008. június 30-i fordulónappal beolvad az AEGON-ba.
A koncentrációt eredményező tranzakció részeként, illetve ahhoz kapcsolódóan az érintett vállalkozások versenykorlátozó megállapodást nem kötöttek.
A tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 28. § (1) és (2) pontjai szerint eljárva, a 24. § és 29. § szerint engedélykérési kötelezettség alá tartozó tranzakció miatt az AEGON Pénztár mint kérelmező 2008. július 17-én kérelemmel fordult a Gazdasági Versenyhivatalhoz (a továbbiakban: GVH) mint magyar versenyhatósághoz, hogy a Tpv. 23. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti összefonódást engedélyezze.
2. A GVH kijelölt vizsgálói a kérelem beérkezését követően 2008. július 17-én megindították az engedélyezési eljárást.

II. A kérelmezett tranzakció résztvevői

3. A tranzakció közvetlen résztvevői az AEGON és az UNIQA.
4. Az AEGON önkéntes és magánnyugdíjpénztári szolgáltatást nyújt magánszemélyek részére. Jogelődje 1995-ben jött létre. A pénztár ügyfelei a pénztár tulajdonosai is egyben.
Az AEGON magánnyugdíjpénztári ága több mint 530 ezer tagjával és 344 milliárd forintos vagyonával hazánk egyik vezető pénztára. A magánnyugdíjpénztári piacon

2007-ben a második legnagyobb volt mind a vagyon, mind a taglétszám tekintetében 17,48%, illetve 19,01%-os részesedéssel.

Az AEGON önkéntes nyugdíjpénztári üzletága szintén a piac egyik vezető szereplője több mint 133 ezer tagjával 48 milliárd forintos vagyonával. Az önkéntes nyugdíjpénztári piacon 2007-ben vagyon alapján az ötödik, taglétszám alapján a harmadik helyen állt 6,75%, illetve 9,55%-os részesedéssel.

A vállalkozás 2007. évi nettó árbevétele 36,2 milliárd forint volt. (Vj-97/2008/0.)

5. Az UNIQA (korábbi nevén: AXA és Egyesült Közszolgálati Nyugdíjpénztár) 1999. szeptember 15-én jött létre az AXA Colonia Magánnyugdíjpénztár, az AXA Colonia Önkéntes Nyugdíjpénztár, a Közszolgálati Dolgozók Heller Farkas Nyugdíjpénztára és az Első Magyar Közszolgálati Önkéntes Nyugdíjpénztár egyesülésével. Ez a pénztár is magánszemélyek részére nyújt önkéntes és magánnyugdíjpénztári szolgáltatást. A pénztár ügyfelei szintén a pénztár tulajdonosai is egyben.

A pénztár taglétszáma több mint 135 ezer fő, vagyona meghaladja a 36 milliárd forintot.

Az UNIQA magánnyugdíjpénztári ága 2007-ben a magánnyugdíj pénztári piacon vagyon alapján a tizenegyedik, taglétszám tekintetében a nyolcadik helyet foglalta el, 1,86 %-os és 1,95 %-os részesedéssel. Az önkéntes nyugdíjpénztári piacon vagyon alapján a hetedik helyen, a taglétszám tekintetében az ötödik helyen szerepelt, 4,7 %-os, illetve 6,26 %-os részesedéssel.

A vállalkozás 2007. évi nettó árbevétele 7,7 milliárd forint volt. (Vj-97/2008/0.)

III. Az engedélykérési kötelezettség

6. A Tpv. 1. § alapján a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak (a továbbiakban az előzők együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására. E törvény hatálya alá tartozik, továbbá a vállalkozás külföldön tanúsított piaci magatartása is, ha annak hatása a Magyar Köztársaság területén érvényesülhet. A kérelem szerinti tranzakció két Magyarországon bejegyzett vállalkozás Magyarországon tanúsított magatartásának eredményeként jön létre, ezért arra a Tpv. hatálya a fentiek értelmében kiterjed.
7. A Tpv. 23. § (1) bekezdése a) pontja értelmében vállalkozások összefonódása (koncentrációja) jön létre, ha egyik vállalkozás a másikba beolvad. A közgyűlési határozatok szerint az UIQA az AEGON-ba beolvad, így a Tpv. 23. § (1) bekezdés a) pontja teljesül a közgyűlési határozatok értelmében.
8. A fentiek alapján a versenytanács az UNIQA AEGON-ba történő kérelem szerinti beolvadását összefonódásnak minősítette.
9. A kérelemben érintett vállalkozások saját tevékenységükön keresztül realizáltak bevételt Magyarország területén a kérelem benyújtását megelőző üzleti évben. A Tpv. 24. § értelmében a vállalkozások összefonódásához a GVH engedélye szükséges, ha valamennyi érintett vállalkozás-csoport, valamint az érintett vállalkozás-csoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozás-csoportok között van legalább két olyan vállalkozás-csoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozás-csoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.
10. Amint az e Határozat II. szakaszának 4-5. pontjaiban foglaltakból kiderül, 2007-ben a tranzakcióban közvetlenül és közvetetten érintett vállalkozások magyarországi összesített nettó árbevételének értékei meghaladják a törvényben meghatározott küszöbértékeket. Az AEGON és az UNIQA együttes nettó árbevétele meghaladta a 15 milliárd forintot, illetve mind a beolvasztó, mind a beolvadó éves nettó árbevétele

nagyobb volt, mint 500 millió forint. Mindezek miatt a kérelmezett összefonódáshoz a Tptv. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

IV. Az érintett piac meghatározása

11. A Tptv. 14. § (1) bekezdése értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az említett paragrafus (2) bekezdése szerint a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell vennie az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. A (3) bekezdése szerint földrajzi terület az, amelyen kívül a) a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
12. Az engedélyezési kérelem kapcsán közvetlenül érintett piac – a kínálati és keresleti helyettesíthetőség nagyrészt jogi korlátokra visszavezethető hiánya miatt – a magán- és önkéntes nyugdíjpénztári szolgáltatások magyarországi piaca.
13. A nyugdíjpénztári tevékenység mindkét ága törvényileg részletesen szabályozott tevékenység. A pénztárak létrejöttének, működésének jelenlegi szabályozását a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Mnytv.) és az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény (a továbbiakban: Önytv.) adja. A magánnyugdíj mértékét, illetve a tagdíj kötelező összegét a magánnyugdíjpénztárak esetében a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) határozza meg.

Az Mnytv. 4. § szerint magánnyugdíjpénztári tevékenységnek minősül a pénztártagok felvétele, a tagok számára kötelezően fizetendő tagdíjak gyűjtése, a tagdíjából származó vagyon befektetése, nyugdíjszolgáltatás nyújtása és egyösszegű kifizetés teljesítése egyéni számlavezetés alapján.

Az Önytv. 2. § szerint önkéntes kölcsönös biztosító pénztári tevékenységnek minősül a társadalombiztosítási és szociális ellátásokat kiegészítő, pótló, illetve ezeket helyettesítő szolgáltatások, továbbá az egészség védelmét elősegítő ellátások e törvényben foglaltak szerinti szervezése, finanszírozása és nyújtása, amely rendszeres tagdíjbefizetésekből, egyéni számlavezetés útján történik.
14. A magánnyugdíjpénztári szolgáltatás a pályakezdők számára kötelező, illetve az egyszer taggá vált biztosítottak – szűk kivételtől eltekintve – a magánnyugdíj rendszeréből nem léphetnek ki, csupán szolgáltatót válhatnak. A tagdíj minimális, jövedelemhez kötött szintjét törvény írja elő, ami mellett korlátozott lehetőség van a tagdíj kiegészítésre. Az önkéntes belépés jelentősen korlátozott. Ezzel szemben az önkéntes nyugdíjpénztári szolgáltatás szabadon választható megtakarítási forma, a tagdíj mértéke szabad döntés függvénye, annak minimumát a pénztár alapszabálya határozhatja meg, felső szintje azonban nincs megszabva. A belépésre minden 16. életévét betöltött személy jogosult.

V. Az összefonódás piaci hatásai

15. A Tptv. 30. § (1) bekezdése értelmében az összefonódási tranzakció engedélyezésére irányuló kérelem elbírálásakor az eljáró hatóságnak mérlegelnie kell az összefonódással járó előnyöket és hátrányokat, melynek során az érintett piac szerkezetét, az érintett piacokon fennálló vagy lehetséges versenyt, a beszerzési és az értékesítési lehetőségeket, a piacra lépés és a piacról történő kilépés költségeit, kockázatait, valamint műszaki, gazdasági és jogi feltételeit, az összefonódásnak az érintett piacokon folyó versenyre gyakorolt várható hatását, az érintett vállalkozások piaci helyzetét és stratégiáját, gazdasági és pénzügyi képességét, üzleti magatartását, bel- és külső piaci

- versenyképességét, illetve ezek várható változásait, az összefonódásnak a szállítókra, a közbeeső és a végső fogyasztókra gyakorolt hatását kell különösen vizsgálni.
16. A versenytanács egyebek mellett az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2003. számú Közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltak szerint.
 17. A versenytanács véleménye szerint az összefonódásnak nincs vertikális hatása az érintett vállalkozások gazdasági tevékenysége miatt. Egyik nyugdíjpénztár sem integrált vertikálisan és szolgáltatásait alapvetően közvetlenül nyújtják ügyfeleiknek.
 18. A versenytanács szerint az összefonódásnak az érintett piac sajátos jellegéből adódóan, a felek adott gazdasági tevékenysége miatt és ismert pénzügyi helyzete alapján nincs portfólió és konglomerátum hatása sem.
 19. A versenytanács szerint az összefonódás horizontális hatásai sem számottevőek. A beolvadás következtében az érintett piac koncentrációja csak kis mértékben növekszik.
 20. A magyar piacon 20 magánnyugdíjpénztár és 68 önkéntes nyugdíjpénztár van. A 20 magánnyugdíjpénztárból 18 vegyes pénztárként működik.
A Herfindahl-Hirschman index (a továbbiakban: HHI) a magánnyugdíjpénztári szolgáltatások esetében a pénztári vagyonokkal számolva 65-tel, míg taglétszámmal számolva 74-gyel nő. A HHI értéke az összefonódás előtt a pénztári vagyonok szerint számolva 1436, a taglétszámok alapján kalkulálva 1681. A HHI értéke alapján mérsékelt koncentrált piacról beszélhetünk. Az összefonódás révén a HHI fent jelzett változása a piac jellegét, az ott folyó versenyt nem változtatja meg érdemben.
Az önkéntes nyugdíjpénztári szolgáltatások esetében a HHI értéke a pénztári vagyonokkal számolva 63-mal, taglétszámmal számolva 120-szal nő a beolvadás következtében. Az önkéntes nyugdíjpénztárak vonatkozásában a HHI mértéke az összefonódás előtt a pénztári vagyonok szerint számolva 671, a taglétszámok alapján kalkulálva 939. Az index értéke 1000 alatti, ami a piac nem jelentős koncentrációjára utal. Az összefonódás következtében sem következik be jelentős mértékű koncentráció-növekedés. Az egyéb piaci szereplők részesedése igen alacsony, egy fúzió nem emeli jelentős mértékben az index értékét. (Vj-97/2008/3.)
 21. A fentiek alapján a versenytanács – a GVH, illetve a Versenytanács Elnökének 3/2003. számú Közleményében foglaltakra is tekintettel – megállapítja, hogy a kérelmezett összefonódás nem vet fel versenyjogi aggályokat, ezért az összefonódás piaci hatásainak részletes elemzése szükségtelen.

VI. Engedélyezés

22. A Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon vagy annak jelentős részén.
23. Mindezek alapján a versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában az összefonódást engedélyezte.

VII. Eljárási kérdések

24. A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
25. A versenytanács e Határozat IV. fejezetének 12-14. pontjaiban, valamint V. fejezetének 17-20. pontjaiban foglaltakra tekintettel - a Közlemény alapján - a kérelmezett összefonódás esetében alkalmazhatónak találta a Tpv. 63. § (3) bekezdésének ac)

pontját, mely szerint vállalkozások összefonódásának ellenőrzése során az eljárást befejező döntést a kérelem beérkezésétől, illetve a hiánypótlástól számított 45 napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg.

26. Az eljárási díj megfizetéséről nem kellett rendelkezni, mert a kérelmező a Tpv. 62. § (1) bekezdése szerinti kettőmillió forintot előzetesen befizette. (Vj-97/2008/0. 7. melléklet)
27. A versenytanács határozatát a Tpv. 73. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.
28. Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. §-án alapul.

Budapest, 2008. augusztus 5.